

Vve-kwaliteitsmeting gemeente Lingewaard

Locatie: IKC Vonkenmorgen
versie vroegschool

Paulien Muller

21 oktober 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Beschrijving van de locatie	7
A VVE aanbod	9
B Zicht op ontwikkeling	11
C Pedagogisch-educatief handelen	13
D (Extra) ondersteuning	15
E Samenwerking met ouders	17
F Resultaten en kwaliteitszorg.....	19
G Doorgaande lijn	20

Inleiding

In het voorjaar 2022 heeft in opdracht van de gemeente Lingewaard een kwaliteitsaudit plaatsgevonden bij vier vooraf geselecteerde locaties waar een vve-aanbod wordt geboden aan doelgroepkinderen. Het betrof de IKC's De Tichelaar, De Doornick en Abacus en *stand alone* locatie KDV De Wolkenwereld (Zonnekinderen). Met deze selectie zijn alle schoolbesturen en voorschoolse aanbieders vertegenwoordigd.

Naar aanleiding van de eerste auditronde is besloten om een tweede auditronde te laten plaatsvinden in het najaar 2022. In deze ronde worden de volgende IKC's bezocht: De Vonkenmorgen, Sterrenbos, Het Drieluik en 't Holthuis.

Bij elk bezoek kijken we mee naar de vve-kwaliteit die geboden wordt, beschrijven we de 'voorbeeldige praktijken' die we tegenkomen en doen suggesties op punten waar we ruimte zien voor verbetering. We doen dit aan de hand van een gemeentelijk vastgesteld kwaliteitskader dat gebaseerd is op [het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs](#).

Aandachtspunten zijn:

- A. Aanbod
- B. Zicht op ontwikkeling
- C. Pedagogisch-educatief handelen
- D. (extra) Ondersteuning
- E. Ouderbetrokkenheid
- F. Resultaten en kwaliteitszorg
- G. Doorgaande lijn

In de vve-kwaliteitsaudit is het IKC-niveau zoveel mogelijk als uitgangspunt genomen. In de rapportages hebben we voor de voorschool en de vroegschool wel een eigen versie opgesteld, omdat op een aantal aspecten sprake is van een eigen werkwijze. Maar de locatiebeschrijving is gericht op het IKC als geheel, het hoofdstuk Doorgaande lijn is van toepassing op zowel de voor- als de vroegschool en waar mogelijk hebben we de doorgaande lijn beschreven of suggesties gedaan voor het versterken van de doorgaande lijn.

We hopen dat deze beschrijving een accurate beschrijving vormt van de vve-situatie op dit moment, inspiratie biedt voor versterking van de vve-kwaliteit en trots maakt op wat al tot stand is gebracht voor kinderen met risico op achterstand.

Beschrijving van de locatie

Datum locatiebezoek: 20 oktober 2022

Naam adviseur: Paulien Muller

Gesproken met: Mireille Admiraal (pedagogisch beleidsmedewerker), Joost Baijens (ikc-directeur), ouder, Petra Lozekoot en Tineke van Stokkum (pm'ers), Ans Melchers (leerkracht 1-2b), Judith Klaassen (ib'er midden/bovenbouw), Patricia Kroeze (onderbouwcoördinator), Rianne Tolhuisen (vve-coach)

Locatiegegevens

Na(a)m(en) geobserveerde groep(en)	groep 1-2 b
Type(n) geobserveerde groep(en)	combinatiegroep 1-2
Medewerkers op de geobserveerde groep(en): aantallen en functies	1 leerkracht
Naam kinderopvangaanbieder / school	De Linge
Naam IKC (indien van toepassing)	Vonkenmorgen
Naam IKC-partner(s) (indien van toepassing)	Kinderopvang De Linge
Aanwezige overige kinderopvanggroepen / onderbouwgroepen - met/zonder vve (indien van toepassing)	in totaal drie onderbouwgroepen
Geobserveerde vve-aanbod in dagdelen en uren	10:00 - 11:00
Programma's en methoden	Kleuteruniversiteit (Kleuterplein nog als bronnenboek.) - verkenning overstap naar Schatkist
Kindvolgsysteem	KIJK!
Bijzonderheden	2e jaars pabo-stagiaire is normaal op donderdag aanwezig, maar voor deze dag afgemeld.

		Aantal
vve-indicatie	aanwezig	2
	afwezig	-

zonder vve-indicatie	aanwezig	22
	afwezig	1
Totaal		25

Locatiebeschrijving

IKC De Vonkenmorgen is een groot en groeiend ikc in het dorp Gendt, waar school en kinderdagopvang gezamenlijk onder één dak zitten. In de kinderdagopvang is één vve-peutergroep gevestigd, naast een reguliere peutergroep, een verticale groep, een babygroep en de bso. In totaal zijn er drie onderbouwgroepen, die naar verwachting in januari zijn gegroeid tot zo'n 30 leerlingen. Het plan is om een vierde groep te starten, om de kleutergroepen kleiner te kunnen maken. Vve-doelgroepkinderen staan in dit ikc goed op het netvlies en ontvangen intensieve extra ondersteuning om mogelijke achterstanden in te lopen. Bij de peuters wordt intensieve (taal)ondersteuning op de groep zelf geboden en bij de kleuters wordt extra taalsteun deels buiten de groep geboden, in samenwerking met de logopediste en de onderwijsassistent. In dit ikc is in veel opzichten al sprake van een vanzelfsprekende doorgaande lijn: peuters kunnen rustig wennen in het schoolgebouw en in de kleutergroep, oudste peuters en kleuters spelen wekelijks samen buiten, er vindt regelmatig overleg plaats tussen peuter- en kleuterprofessionals, de ib'er kijkt indien nodig mee naar oudste peuters, enzovoort. Dit betekent voor peuters en hun ouders dat zij zonder grote veranderingen kunnen doorstromen van peutergroep naar onderbouw. Een vraag die in de onderbouw leeft is hoe je daar vve-kinderen de ondersteuning kan bieden die zij nodig hebben, gezien de groepsgrootte. In de peutergroep roept met name de communicatie met anderstalige ouders vragen op. Op beide vragen gaan we in in deze rapportage.

Resultaten

De domeinen worden gescoord met een :

-- onvoldoende

-+ matig

+ - voldoende

++ voorbeeld voor anderen

A VVE aanbod

Kernvraag:

Sluit het aanbod aan op het niveau van de kinderen en stimuleert het de verdere kindontwikkeling?

Aanbod	--	-+	+ -	++
1. Biedt de locatie een integraal en samenhangend aanbod (vier ontwikkelingsgebieden)?			X	
2. Sluit het aanbod aan op het niveau van de kinderen en stimuleert het de verdere kindontwikkeling?			X	
3. Werken de onderbouwleerkrachten doelgericht aan de uitvoering van het aanbod?		X		
4. Gebruiken de onderbouwleerkrachten spel- en leermaterialen in de groep die zijn afgestemd op de ontwikkelingsfasen van de kleuters?			X	
5. Richten de onderbouwleerkrachten de groepsruimte aantrekkelijk in, waarbij zij rekening houden met de ontwikkelingsfasen van de kleuters?			X	

Antwoord op kernvraag:

Op de kleutergroepen van IKC De Vonkenmorgen wordt momenteel op basis van de Kleuteruniversiteit thematisch gewerkt. Kleuterplein is niet meer het uitgangspunt, maar wordt wel nog als bronnenboek gebruikt. In overleg met de kinderopvang is men op zoek naar een nieuwe methode voor de onderbouw, liefst met een goede doorgaande lijn vanuit Startblokken.

De kindontwikkeling wordt gemonitord aan de hand van KIIK!

In de plannings wordt onderscheid gemaakt tussen jongste en oudste kleuters - voor deze groepen worden verschillende activiteiten ingepland in de weektaak. De plannings zijn meer activiteitengericht dan doelgericht vastgelegd.

Op IKC De Vonkenmorgen wordt veel gedaan aan bewegen. Dit was tijdens de observatie goed zichtbaar op de kleutergroep, waar veel beweegmomenten werden ingebouwd in de grote kring. Ook in de plannings wordt welbewust ruimte ingebouwd voor motorische activiteiten.

De groepsruimte is beperkt qua oppervlakte voor de 30 kleuters die hier maximaal worden opgevangen. Toch zijn er enkele hoeken gecreëerd, zoals een bouwhoek en leeshoek en een vrij

ruime huishoek. Ook is er een water/zandtafel met herfstmaterialen en een rekentafel. Verder is er een atelierhoek en zijn er open kasten waar kinderen zelf spellen en puzzels kunnen vinden. Deze inrichting wordt in grote lijnen in alle onderbouwgroepen gehanteerd.

Tijdens de kring wordt er op banken en op de grond gezeten. Een slimme manier om meer ruimte over te houden voor hoeken en minder tijd kwijt te zijn aan 'de kring vormen'.

Het thema herfst is zichtbaar in de aankleding van de ruimte en de hoeken. Er wordt gewerkt met een Digitaal keuzebord en dagritme kaarten zijn aanwezig.

Suggesties:

- Is de indeling oudste versus jongste kleuters adequaat om de kinderen een aanbod op maat te bieden? Zeker met enkele vve-kinderen in de groep, kan het beter passen om met drie niveaugroepen te werken.
- De planningen (themaplanning, dagplanning) zijn nu voornamelijk vanuit activiteiten beschreven. Als je de planningen vanuit doelen schrijft, biedt dat de leerkrachten meer houvast om de kindontwikkeling te evalueren. De aandacht komt dan minder te liggen op 'Heeft ieder kind de activiteiten gedaan?' en meer op 'Hebben de (groepjes) kinderen iets geleerd en wat is nu de volgende stap?'
- De (beperkte) ruimte van het klaslokaal is efficiënt ingedeeld qua hoeken. Wel ligt de leeshoek nu 'in de loop', met een kist vol boeken waaruit het moeilijk zoeken is voor kinderen. Is er aan de andere, rustige kant van het lokaal plek voor een bank en een klein boekenrek?
- Het onderbouwteam wil een door het Nji erkend vve-programma kiezen om mee te gaan werken. Hoewel dit door de Onderwijsinspectie niet meer dwingend wordt voorgeschreven, is het vanuit het oogpunt van de ontwikkeling van doelgroepkinderen wel een verstandige keuze. Bij deze programma's is het woordenschaataanbod goed doordacht op de verschillende niveaus en krijgen de leerkrachten bijvoorbeeld ook goede handvatten voor ouderbetrokkenheid.

B Zicht op ontwikkeling

Kernvraag:

Volgt de locatie de ontwikkeling van de kleuters zo dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen?

Zicht op ontwikkeling	--	-+	+-	++
1. Verzamelt de locatie vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar kleuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden?			X	
2. Benut de locatie daarvoor ook de informatie van ouders?			X	
3. Gebruikt de locatie deze (observatie)gegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie aanbieden, evalueren en bijstellen?		X	X	
4. Gebeurt de afstemming van het educatieve aanbod zowel op individueel kindniveau als in groepjes?		X	X	
5. Zijn ouders betrokken bij alle stappen van het cyclisch proces?				X
6. Herkennen de onderbouwleerkrachten ontwikkelingsvoorsprong en bieden zij deze kleuters een passend aanbod?				X

Antwoord op kernvraag:

Bij de kleutergroepen van IKC De Vonkenmorgen wordt de kindontwikkeling gemonitord aan de hand van KIIJK!, waarmee een doorgaande lijn ontstaat met de voorschool. Op basis van deze gegevens wordt een groepsplan gemaakt; de ib'er kijkt daarin mee.

Vve-kinderen hebben wekelijks meerdere keren begeleiding buiten de groep, bij de logopediste en bij de onderwijsassistent. Logopediste, onderwijsassistent en leerkracht stemmen daarbij met elkaar af. Buiten de groep wordt met name geoefend op uitspraak en woordenschat, bijvoorbeeld aan de hand van de themawoorden of een prentenboek dat ook in de klas wordt gebruikt.

Met ouders wordt zeer regelmatig afgestemd; elke paar maanden hebben zij een gesprek met de leerkracht over hoe het kind zich ontwikkelt. Wel is het ingewikkeld als ouders anderstalig zijn en ook geen Engels spreken, want dan moet er iemand beschikbaar zijn om te vertalen.

In het onderbouwteam is een coördinator meer- en hoogbegaafdheid aanwezig. Voor kinderen die extra uitdaging nodig hebben, zijn aanvullende materialen beschikbaar en worden tijdens een buitenspeelmoment groepsdoorbroken extra activiteiten georganiseerd. Verder is de bedoeling dat leerkrachten op de groep ook uitdagende opdrachten aanbieden tijdens het spelen-werken.

Suggesties:

- Bij de kleutergroepen van IKC De Vonkenmorgen wordt ervoor gekozen om structureel extra begeleiding buiten de groep aan te bieden, zowel voor vve-kinderen als voor meer- en hoogbegaafde kinderen. Daarnaast wordt gedifferentieerd in de weektaak en sluit de leerkracht tijdens het spelen-werken met regelmaat aan bij de vve-kinderen om ze verder te helpen.

Begeleiding van vve-kinderen 1 op 1 of in een groepje kan zeer effectief zijn, zeker als het wordt geboden door een ervaren en bevlogen onderwijsassistent zoals hier het geval is. Wel brengt deze werkwijze twee uitdagingen met zich mee:

* Afstemming tussen onderwijsassistent en leerkracht is essentieel - bijvoorbeeld: welke pre-teaching kan de onderwijsassistent doen om kinderen voor te bereiden op de activiteiten in de groep? Wat gaat wel goed in de groep en wat nog niet? Aan welke doelen moet nog extra geoefend worden?

Lukt het bij alle kleutergroepen om deze structurele afstemming tussen leerkracht en onderwijsassistent te organiseren?

* Veruit de meeste schooltijd brengen de vve-kinderen in de groep door. Daarom is het voor hen belangrijk dat ook op de groep genoeg gelegenheid is om tot taalproductie te komen. Dit lukt het beste in kleine groepjes en kleine kringen. Lukt het om dit op de kleutergroepen te organiseren, bijvoorbeeld met de inzet van stagiaires?

- Het toevoegen van (gedifferentieerde) ontwikkelingsdoelen aan de thema- en weekplanningen (zie suggesties bij A.) kan ook de onderwijsassistent handvatten geven waar aan te werken in een bepaalde periode.

- De begeleiding van de onderwijsassistent is in de eerste plaats gericht op LGF-leerlingen. Als er voldoende tijd is, wordt zij ook ingezet voor de NT2-leerlingen. Met de grote kleutergroepen die De Vonkenmorgen heeft en de overwegend klassikale aanpak, is het belangrijk om deze extra ondersteuning voor vve-kinderen structureel te borgen in de werkwijze van de onderbouw.

C Pedagogisch-educatief handelen

Kernvraag:

Stelt het pedagogisch-educatief handelen van de onderbouwleerkrachten de kleuters in staat tot spelend leren en ontwikkelen?

Pedagogisch handelen	--	-+	+-	++
1. Is er sprake van een heldere en evenwichtige dagstructuur? (activiteiten, spelbegeleiding, routinemomenten)			X	
2. Zijn er duidelijke regels en is er sprake van een betrouwbaar positief klimaat?			X	
3. Leren de onderbouwleerkrachten de kleuters sociale vaardigheden aan en tonen zij voorbeeldgedrag?			X	
4. Bevorderen de onderbouwleerkrachten de zelfstandigheid en tonen zij respect voor de autonomie van het kind?				X
5. Stimuleren de onderbouwleerkrachten de interactie tussen kleuters en leerkracht?			X	
6. Stimuleren de onderbouwleerkrachten de interactie tussen kleuters onderling?			X	

Educatief handelen	--	-+	+-	++
1. Stellen de onderbouwleerkrachten doelen die aansluiten bij de zone van naaste ontwikkeling van het kind?		X	X	
2. Stemmen de onderbouwleerkrachten het aanbod af op de behoeften van groepjes en individuele kleuters?			X	
3. Ondersteunen de onderbouwleerkrachten de taalontwikkeling op adequate wijze?			X	
4. Is de begeleiding die zij daarbij bieden zowel ondersteunend als uitdagend, afhankelijk van de behoefte van de kleuters?		X	X	
5. Geven de onderbouwleerkrachten kleuters inhoudelijk feedback op hun speel-leerproces? Bijvoorbeeld dmv aanmoedigen, verwoorden, terugkijken, uitbreiden.				X

Antwoord op kernvraag:

Bij de kleutergroepen van De Vonkenmorgen wordt veel bewogen. Dat helpt kinderen bij het concentreren maar ook bij het beter begrijpen van aangereikte woorden en concepten, zoals de wind en waaien maar ook de 'rug' van een boek. Ook wordt veel gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen, zoals in tweetallen een spinnetje uitbeelden.

Tijdens de observatie stond de leerkracht alleen op 24 kleuters. Na een ijzersterke activiteit interactief voorlezen met tussendoor beweegmomenten, gingen de kinderen feilloos aan de slag met zelfstandig werken. Het was duidelijk dat zij wisten wat er van hen verwacht werd. Het thema herfst leefde in alle hoeken door, zoals bij de kinderen die een herfstslinger knipten (motoriek) en de kinderen die in de bouwhoek een muizenholletje gingen bouwen. Dit versterkt ook weer het taalbegrip.

Door de duidelijkheid waarmee het spelen-werken georganiseerd was, kreeg de leerkracht ruimte om aan te schuiven bij kinderen en extra taalinteractie te hebben met de NT2-kinderen. De andere kinderen weten dan dat zij de leerkracht niet moeten storen. Normaalgesproken is er op de donderdagochtenden een Pabo-stagiair aanwezig, wat meer mogelijkheden biedt om aan te sluiten bij individuele kinderen en kleine groepjes.

Tijdens het spelen-werken werden de vve-kinderen opgehaald voor een sessie met de onderwijsassistent in een andere ruimte. Dit gebeurt enkele keren per week - in één geval in afstemming met de logopediste.

Deze leerkracht is zeer ervaren en kundig en weet in haar eentje het optimale te halen uit de situatie met een groep van 24 kleuters. De inrichting functioneert goed als 'derde pedagoog', het klassenmanagement is geheel op orde en in de weektaak en bij het kiezen van de hoeken wordt gedifferentieerd naar oudste en jongste kleuters. Een voorbeeld voor anderen was de wijze waarop de leerkracht met de groep terugkeek op het spelen-werken en benoemde wat elk groepje had gedaan.

Tegelijk is het zo dat er op de groep sprake is van grote niveauverschillen, waardoor activiteiten in de grote kring al snel voor het ene kind te moeilijk en voor het andere te makkelijk zijn.

Suggesties:

- Vanuit vve-perspectief is de inzet van een tweede professional op de groep toch het meest effectief, in de vorm van een onderwijsassistent of een stagiaire. Benut deze momenten optimaal voor het werken in kleine groepen en zorg dat de activiteiten die je daar aanbiedt (ook) zijn gericht op taalproductie door de kinderen.

Het mooiste is als daarbij de leerkracht zelf wordt 'vrijgespeeld' om zelf wat langere tijd en ongestoord aan te sluiten bij de kinderen die dat nodig hebben.

- De geobserveerde leerkracht maakt veelvuldig gebruik van coöperatieve werkvormen. Dit is een mooie werkwijze om in alle onderbouwgroepen te hanteren en bij elkaar inspiratie te putten.

- Wellicht valt het te organiseren om leerlingen uit groep 7 of 8 te koppelen aan een maatje uit de kleutergroep. Een wekelijks voorlees- of spelletjesmoment voor deze maatjeskoppels biedt ook weer mogelijkheden voor (taal)uitwisseling op het eigen niveau. Overigens kun je dit ook gericht voor enkele kleuters organiseren, als het niet mogelijk is om het met de hele groep te doen.

- Bij het terugkijken op het spelen-werken, kun je ook de kinderen zelf laten vertellen wat zij gedaan en beleefd hebben.

- Als de nieuwbouw een feit wordt, biedt dit nieuwe mogelijkheden om te differentiëren. De onderbouwgroepen (en de peutergroep) kunnen dan zo geplaatst worden dat er makkelijker groepsdoorbroken gewerkt kan worden en dat gebruik kan worden gemaakt van gezamenlijke hoeken op de gang.

D (Extra) ondersteuning

Kernvraag:

Ontvangen de kleuters die dat nodig hebben extra aanbod, ondersteuning en begeleiding?

(Extra) ondersteuning	--	-+	+-	++
1. Zorgt de locatie voor externe zorg als zij zelf de gewenste zorg niet kan leveren? (denk bijvoorbeeld aan samenwerking met coach, logopedisten, specialistische zorg, jeugdverpleegkundige, jeugdconsulenten, enzovoort)			X	
2. Stelt de locatie ook zelf een passend aanbod samen dat is gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende kleuter?			X	
3. Evalueert de locatie zelf of de extra ondersteuning en begeleiding het gewenste effect heeft en stelt deze de interventies zo nodig bij?			X	
4. Werkt de locatie samen met ouders om te zorgen dat een kind extra aanbod, ondersteuning en begeleiding krijgt, zowel op de locatie als thuis?			X	

Antwoord op kernvraag:

Bij IKC De Vonkenmorgen worden de doelgroepkinderen kinderen met zorg gevolgd. Aan de hand van KIJK! wordt hun ontwikkeling gemonitord.

Sinds een jaar is de ib-functie gesplitst in onder/middenbouw en midden/bovenbouw. Afspraak met de peutergroep is dat de ib'er meekijkt op de groep als er zorgen of vragen zijn over een peuter die gaat overstappen.

In het onderbouwteam zijn een coördinator meer- en hoogbegaafdheid aanwezig en een gedragspecialist.

Wekelijks is er een logopedist aanwezig in het schoolgebouw en alle kleuters worden in groep 2 gescreend - en indien nodig eerder. De logopediste begeleidt ook enkele vve-kinderen, in nauwe samenspraak met de onderwijsassistent en de leerkracht. De onderwijsassistent is 4 ochtenden per week aanwezig en begeleidt dan kinderen 1 op 1 of in een groepje, in een eigen ruimte. Recent is zij

begonnen met het zelf maken van woordkaarten in het thema. Deze kunnen de leerkrachten zelf gebruiken en/of meegeven aan ouders.

Ook anderstalige kinderen die zonder vve-indicatie binnenkomen, bijvoorbeeld omdat zij als nieuwkomer niet naar de voorschool zijn geweest, worden meegenomen in het aanbod van logopedist/onderwijsassistent. Met al deze ouders worden regelmatig gesprekken gevoerd en zij krijgen bijvoorbeeld de themawoorden mee naar huis.

Indien nodig vindt er groot overleg plaats over de situatie van een kind en gezin. Als ouders het Nederlands en Engels niet machtig zijn, wordt er in zo'n situatie gebruik gemaakt van de Tolken telefoon.

Suggesties:

- Bij IKC De Vonkenmorgen is sprake van een goed doordacht extra aanbod voor doelgroepkinderen, in nauwe samenspraak met ouders. Ruimte voor groei zit nog in het doordenken van het aanbod dat deze kinderen op de groep zelf krijgen. Aan welke doelen wil je met de vve-kinderen werken op de groep? En op welke manier kan dat georganiseerd worden? Dat is een vraag die het team kan meenemen bij het uitwerken van de themaplanningen. Met name aan de minder ervaren leerkrachten kan dat houvast geven om gericht en flexibel ondersteuning op maat te geven aan de kinderen die dat (extra) nodig hebben.

- De geïnterviewde ouder kreeg van de logopediste heldere informatie over tweetalig opvoeden: over het belang van de thuistaal en wat zij thuis kan doen om de taalontwikkeling van het kind te stimuleren. Hebben alle onderbouwleerkrachten deze informatie ook paraat en gebruiken ze deze in de gesprekken die ze regelmatig met anderstalige (of taalzwakke) ouders voeren? Juist omdat er weinig anderstalige en taalzwakke ouders zijn, is het effectief om hier als team gezamenlijk een heldere aanpak op te formuleren.

E Samenwerking met ouders

Kernvraag:

Werkt de locatie samen met ouders en begeleidt de locatie ouders bij de ontwikkelingsstimulering van het kind?

Ouders	--	-+	+-	++
1. Ziet de locatie ouders als partner in het stimuleren van de kindontwikkeling en stemt zij haar ouderbeleid daar op af?			X	
2. Communiqueert de locatie met ouders op een wijze die aansluit bij hun (taal)mogelijkheden en behoeften? Denk daarbij aan: geschreven vs. mondelinge communicatie, gebruikmaking van andere talen of van tolken, gebruikmaking van foto's, filmpjes, picto's, enz.		X	X	
3. Werken de onderbouwleerkrachten aan ouderbetrokkenheid op de groep? Denk daarbij aan: inloop, themabijeenkomsten, meekijkochtenden, educatieve uitjes samen met ouders.			X	
4. Werken de onderbouwleerkrachten aan ontwikkelingsstimulering thuis?		X	X	
5. Bespreekt de locatie voorafgaand aan de start, gedurende de vroegschoolperiode en bij vertrek van het kind met de ouders de ontwikkeling van de kleuter?				X
6. Wordt deze ontwikkeling voor ouders in beeld gebracht op basis van geregistreerde bevindingen uit een kindvolgsysteem?			X	
7. Zorgt de locatie samen met ouders voor een goede overgang van het kind naar de basisschool / groep 3?			X	
8. Werkt de locatie samen met externe partners (zoals de JGZ) bij het vormgeven aan ouderbetrokkenheid?			X	

Antwoord op kernvraag:

Ouders voelen zich welkom en serieus genomen bij IKC De Vonkenmorgen. Net als bij de peutergroep zijn ouders ook op de kleutergroepen weer welkom na corona. Twee keer in de week mogen zij binnenkomen voor de inloop.

Via de app SchouderCom worden ouders op de hoogte gehouden van wat er op de groep gebeurt. Met vve-ouders wordt zeer regelmatig overlegd over de ontwikkeling van het kind, ook aan de hand van de ontwikkelingsgegevens. Een doelgroepouder vertelt dat zij in overleg tussen leerkracht en logopediste alle themawoorden mee naar huis krijgt. Ze weet ook dat er in de klas veel met haar kind wordt gepraat, een boekje wordt gelezen en dat hij wekelijks met een andere juf (OA) meegaat voor extra taalondersteuning.

Lastig is de communicatie met anderstalige ouders die ook het Engels niet machtig zijn. Daarvoor is niet een eenduidige aanpak, maar leerkrachten proberen daarin zelf inventief te zijn, bijvoorbeeld door Google Translate in te zetten. Of door contact te zoeken met een ander familielid in huis die wel Nederlands spreekt.

Suggesties:

- Het contact met doelgroepouders wordt bij IKC De Vonkenmorgen serieus genomen. Van daaruit is een volgende stap om als team na te denken wat je van deze ouders kan vragen om ook thuis te werken aan de ontwikkelingsstimulering van hun kind. Welke opdrachten kunnen worden gekoppeld aan een thema om thuis mee aan de slag te gaan? Bijvoorbeeld het zoeken van herfstmaterialen of het verzamelen van voorwerpen die met een bepaalde letter beginnen. Plezier en interactie is daarbij het belangrijkste, in de taal die de ouder vloeiend beheerst.

- Communicatie met anderstalige ouders is een sporadisch maar wel terugkerend struikelblok. Daarom is belangrijk om ook op dit aspect een gezamenlijke aanpak te formuleren, om leerkrachten houvast te geven als zij hiermee geconfronteerd worden. Want al komt het weinig voor, het betreft wel de kinderen en ouders die extra kwetsbaar zijn en risico lopen op achterstand. Je kunt bijvoorbeeld een kwaliteitskaart maken op communicatie met anderstalige ouders. Daarvoor moet je met elkaar het gesprek aangaan over verschillende aspecten:

* Welke ouders willen we regelmatig spreken, om zicht te houden op de situatie? Met welke regelmaat? En wanneer en hoe organiseren we dat?

* Wanneer communiceren we op welke manier met deze ouders? (handen en voeten, picto's, foto's, ouderapp, via Google Translate, via bekenden, via officiële tolk, Tolken telefoon) Hoe borg je daarbij de privacy?

* Welke middelen en mogelijkheden hebben we beschikbaar en zijn die voldoende?

* Hoe kunnen we open en constructief communiceren en daarbij omgaan met cultuurverschillen? (handvatten interculturele communicatie)

- Met name dit laatste, interculturele communicatie, is een aspect waar een 'hele wereld' achter schuilgaat en wat zich daarom goed leent om op bestuursniveau op te pakken. Niettemin zijn er op basis van de eigen ervaringen vast een aantal leerpunten om met elkaar te delen, zoals 'nooit uitgaan van veronderstellingen', 'durven doorvragen', 'verwachtingen uitspreken' enzovoort.

F Resultaten en kwaliteitszorg

Kernvraag:

De realisatie van de doelen worden regelmatig en systematisch geëvalueerd en op basis daarvan wordt het aanbod aangepast

Eigen aspecten van kwaliteit:

Ontwikkelingsresultaten	--	-+	+-	++
1. Zijn er jaarlijkse evaluaties van het vve-aanbod?		X		
2. Zijn er tussentijdse evaluaties (bijvoorbeeld van het thema)?			X	
3. Is er een passend scholingsplan van deze locatie?			X	
4. Is er sprake van borging van scholing en de bijbehorende kennis en vaardigheden?			X	
5. Zijn er structureel vormen van intervisie / kennissamenwerking?			X	

Antwoord op kernvraag:

Het onderbouwteam van IKC Vonkenmorgen werkt in gezamenlijkheid aan haar kwaliteit. Men wil de grote expertise die twee leerkrachten al hebben met de kleuters zoveel mogelijk delen met de nieuwe collega's. Een ervaren onderbouwleerkracht heeft een aantal weken de ruimte om op de dinsdag de groep van een collega over te nemen, zodat de nieuwe leerkrachten bij elkaar op de groep kunnen kijken. Ook is het mogelijk om bij de peuters mee te kijken.

De onderbouwleerkracht kijkt mee op de groepen en ondersteunt de leerkrachten bij het maken van plannen.

Suggesties:

- Het is belangrijk om tenminste jaarlijks de vve-resultaten en het vve-aanbod te bespreken, zowel op managementniveau als op teamniveau. Dit maakt dat de blik specifiek gericht wordt op specifiek die kleuters die een risico lopen op achterstand vanwege een remmende thuissituatie - waarvan een deel anderstalig is. Dit levert een belangrijk gesprek op of deze kinderen hun potentieel voldoende waar kunnen maken, of zij genoeg ondersteuning krijgen om hun achterstand in te lopen en of het lukt om een educatief partnerschap aan te gaan met deze ouders.

- Voor de doorgaande lijn kan het meerwaarde hebben om gericht mee te kijken op de peutergroepen en andersom. Op aspecten als werken aan de autonomie, de thematische inrichting en bewegen zijn al veel parallellen - het zou mooi zijn om dat verder uit te bouwen.

G Doorgaande lijn

Kernvraag:

Werken de voorschoolse en de vroegschoolse locatie(s) samen aan een doorgaande lijn?

Samenwerking	--	-+	+-	++
1. Wisselt de voorschoolse locatie informatie over doelgroeppeuters uit met voorgaande kinderopvang en met basisscholen? Gebeurt dit volgens de afspraken van het LOV?			X	
2. Zijn er afspraken vastgelegd in het pedagogisch beleidsplan over aansluiting tussen de voorschoolse locatie en de school?			X	
3. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in het aanbod?			X	
4. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in de pedagogische en didactische aanpak?		X	X	
5. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in de zorg en begeleiding?			X	X
6. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in het ouderbeleid?		X	X	
7. Zorgen de voorschoolse locatie en de school voor een doorgaande lijn in professionalisering en scholing?		X		

Antwoord op kernvraag:

IKC de Vonkenmorgen is voor de kinderen en hun ouders een volwaardig ikc. De overstap van peuter naar kleutergroep is een hele natuurlijke, waarbij de kinderen het gebouw en de leerkracht al kennen en ook eventuele zorg zorgvuldig wordt overgedragen van het peuterteam naar de ib'er en leerkracht. Oudste peuters hebben al met de kleuters gespeeld op het schoolplein en zijn al enkele keren gaan wennen op de kleutergroep voordat zij overstappen. Na de overstap vindt er ook uitwisseling plaats tussen peuter- en kleuterprofessionals: Hoe gaat het nu met het kind dat is overgestapt?

Binnen het IKC zijn er gezamenlijke teamuitjes en ook inhoudelijk is er sprake van afstemming. Twee keer per jaar vindt er peuter-kleuter-overleg plaats. Enkele thema's worden op elkaar afgestemd, zoals Sinterklaas - al lenen niet alle Startblokkenthema's zich om samen met de kleuters te doen. Verder is het bevorderen van de zelfstandigheid belangrijk in de voor- en de vroegschool.

Een nieuw initiatief is om één keer per week met de peuters aan te sluiten bij een dansactiviteit in het schoolgebouw, in het kader van bewegend leren.

Pedagogisch en didactisch is er verder nog geen sprake van afstemming, al wordt daar wel over nagedacht. De onderbouw probeert nu het vve-erkende programma Schatkist uit, met het idee dat dit mooi zou kunnen aansluiten op Startblokken.

In het visietraject 2021-2025 neemt de peuteropvang een vanzelfsprekende plaats in in de planvorming.

Suggesties:

- Vanuit de goede verstandhouding die er bestaat tussen peuter- en onderbouwteam zijn er in de voorgaande hoofdstukken al enkele thema's genoemd die voor beide teams relevant zijn en waarop men in de toekomst gezamenlijk kan optrekken: communiceren met anderstalige ouders, interculturele sensitiviteit en werken aan ouderbetrokkenheid via ontwikkelingsstimulering thuis. Tevens is genoemd dat het goed zou zijn om met elkaar mee te kijken op de groep, op pedagogische en didactische aspecten waar al parallellen zijn, zoals bevorderen van de autonomie en bewegend leren. Hoe kun je elkaar daar nog verder in versterken?

- De grootste breuk voor kinderen bij de overstap van peuter- naar kleutergroep bij IKC De Vonkenmorgen zal zijn dat zij van een kleine groep met drie professionals erop in een relatief grote kleutergroep terecht komen waar meestentijds maar één leerkracht op staat. Het contrast tussen de peutergroep met de extra groepshulp en de onderbouw zonder onderwijsassistentie op de groep is groot. In dat licht zou het in elk geval goed zijn om een vierde kleutergroep op te starten, zodat de bestaande kleutergroepen na de kerstvakantie niet verder hoeven te groeien.

Sardes
Postbus 2357
3500 GJ Utrecht (NL)
T+31(0)30 23 26 200
www.sardes.nl

© Sardes 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Sardes

Postbus 2357

3500 GJ Utrecht

Lange Viestraat 371

3511 BK Utrecht

☎ (030) 232 62 00

@ secretariaat@sardes.nl

🌐 www.sardes.nl

🐦 @SardesUtrecht

📘 facebook.com/sardesBV

